

הרגיש שמחובתו להשאר בבית על ידה, כדי שלא תשתעמם לברה. את הסאה הגדישו משמרות-הלילה ב"קסרקטיני אלגבי" בעקב גניבת סדינים אחדים מהמחסן של פלוגתנו. לכתחילה היה בכך אימון טוב, אך בסופו של דבר נסתאב גם זה כדבעי.

אחר-כך נתמוטטה איטליה ונפתח מחדש הים התיכון, והנסיעה לחופשה לאנגליה נעשתה ל"פקידים בריטיים ענין של ממש. כתוצאה מכך, נמצאו באמצע ספטמבר רוב קציניה של פלוגה מס' 1 על סיפון אניה אחת. ובעוד הם באנגליה, שמעו, כי הצבא שלהם פורק. חדשות אלו עשו רושם על העתונות הבריטית.

אתא שלום בירושלים! וחיל מתנדבים ארץ-ישראלי אינו קיים עוד. הכל קיוו, כי כן יעלה במהרה גם בגורלו של הצבא הבריטי כולו.

לוציוס אַקיליוס פּאולוס, קונסול רומאי שנבחר לנהל את המלחמה עם המקדונים בשנת 168 לפסה"ג, יצא מבית הסינט אל אספת-עם רומאית ופנה אל הנאספים בזו הלשון:

„בכל חוג של אנשים ואף מסביב לכל שולחן-סעודה מצויים בני-אדם הגוהגים צבאות למקדוניה, היודעים היכן ראוי להציב את המתנה, איזה עמדות צריכים החיילים לתפוס, מתי ודרך איזה מעברים יש לתורו לאוחו חבל-ארץ, היכן להקים את מחסני המלאי, כיצד להעביר צידה ביבשה ובים, מתי להתקיף את האויב ומתי לנוח ולשקוט. הללו לא רק שהם קובעים מה המעשה העדיף-מכל שיש לעשותו, אלא, שאם יעשה דבר מן הדברים לא כפי שהזונו הם, — הרי הם קמים לקסרג על הקונסול, כאילו הוא עומד לדין בפניהם. דבר זה הוא רעה-חלולה לאלה שבידם הנהלת הענינים, כיון שלא כל אדם יכול לצאת תוצין מול דיבורים הפוגעים בשמו הטוב באותה התמדה והקיפוח של דעה בה עמד פאביוס, בהעדיפו שהבריות במשונחם יקלו בכשרון-המעשה שלו ובלבד שלא לגרום נזק לעניני הציבור ואפילו עקב זאת יתלך שמו לפניו.

„אין אני מאלה הסבורים שלעולם אין המפקדים צריכים לקבל עצה; נהפוך הוא: הייתי אומר כי אותו אדם המחשב כל מעשה לפי מידת כוח השיפוט שלו בלבד הוא יהיר יותר משהוא חכם. מה אני סבור, אפוא? דעתי היא שאת העצה למפקדים צריכים לעוץ בעיקר אנשים הנודעים בכשרונם, אלה המצמיינים באופן מיוחד באמנות המלחמה ואשר למדו מן הנסיון; אחריהם — אלה המצויים במקום המעשה, הרואים את הארץ ואת האויב, הרואים את היתרונות הנובעים ממסיכות-הדברים והשותפים לסכנה, כנוסעים באניה אחת.

„משום כך, אם יש מי שרואה עצמו ברי-סמך לעוץ עצה בענין המלחמה שאני עומד לנהל אותה, עצה העלולה להצמיח טובה לציבור, אל נא ימנע את עזרתו מן המדינה, כי אם יקום ויבוא נא אתי למקדוניה! הוא יקבל מןי ספינה, סוס, אוהל; אפילו הוצאות-המסע ימולקו לו. אך אם סבור הוא כי יש בכך מירדה רבה מדי והוא מעדיף את מנוחתה של העיר על עמלה של המלחמה, אנא, אלי-נא ימול, בעודו ביבשה, הפקיד של קברניטי. העיר עצמה מעניקה שפע של נושאים לשיחה; מוטב כי יכבוש את יצר השיח שבו ויהי נא סמוך ובטוח כי אנו לא נפנה לשום עצה וולתי לאותן שחחרקמנה בתוך מחננו פנימה“.